Numer na okaz.

Nr. I. 16 Maja 1886. Rok II.

WYCHODZI podczas pory kąpielowej. począwszy od połowy **Maja**, do połowy **Września** w każdą **Niedzielę**.

PRZEDPŁATA na cały sezon kąpielowy wynosi:

w Krynicy . . .	2 złr. 30 ct.
z przesyłką poczt. .	2 „ 50 „
za granicą . . .	3 „ — „

Numer pojedynczy w Krynicy kosztuje 14 centów.

W innych miejscach i zdrojowiskich krajowych **16** ct.

KRYNICA

Pismo poświęcone sprawom polskich zdrojowisk, z urzędowemi listami gości kąpielowych.

REDAKTOR i WYDAWCA:

Inżynier BRONISŁAW BABEL w Krynicy.

Przedpłatę frankowaną przyjmuje Administracya tygodnika „**Krynica**“ w Krynicy, tudzież wszystkie urzęda pocztowe.

Główny skład jest w księgarni pp. Gubrynowicza i Schmidta wo Lwowie (Plac Katedralny)

INSERATY przyjmują się za opłatą od miejsca wiersza drobnym drukiem (petit) po **6** ct.

BIURO Redakcyi i Administracyi jest w *Krynicy* w „**Willi Ułana**“.

KALENDARZ TYGODNIOWY: 16) Niedziela trzecia po Wielkanocy Jana Nepomucena. — 17) Paschalisa Wyznawcy. — 18) Feliksa spowiednika. — 19) Pietra Cel. — 20) Bernarda. — 21) Heleny Królowej. — 22) Julii Panny. — 23) Niedziela czwarta po Wielkanocy Dezyderyusza.

Sprawozdania Zdrojowisk z r. 1885.[1])

I. Klemensówka w Zakopanem.

Z otwarciem koleji Transwersalnej stał się o wiele dostępniejszy, nawet dla ciężko chorych, ten nasz podtatrzański zakład wodoleczniczy, stacya kolei Transwersalnej „Chabówka“ oddaloną jest bowiem tylko o 5 kilometrów od niego.

Zakład leczniczy na Klemensówce (własność dra. Piaseckiego) posiada obszerne ubikacye, gdzie do 100 osób pomieścić się może. W dworze leczniczym, jest wielka sala z fortepianem, czytelnia, kręgielnia, restauracya, kąpiele i przybory do leczniczej gimnastyki. Pokoje wygodne zaopatrzone są w piece i pościel.

Zakład umieszczony jest wśród lasu świerkowego, w którym w rozległości 15 morgów przeciągają cieniste aleje i ścieżki spacerowe. Górska rzeka Bystra zasila zakład kąpielowy wyborną wodą.

Zakład kąpielowy na Klemensówce mieści w sobie ogrzewalnię, z której gorąca woda rozprowadzona rurami po całym budynku, umożebnia przyrządzanie kąpieli do wymaganego w celach leczniczych stopnia ciepłoty. Oprócz hydroterapii Priśnica, są tu w używaniu łóżka i skrzynie parowe systemu Riklego i Steinbachera i tak zwane kąpiele słoneczne, wypróbowanej skuteczności. Nadto mogą mieszkający na Klemensówce, korzystać z kąpieli urządzonych w Jaszczurówce nad źródłem już z natury ciepłem.

W odpowiednich wypadkach cierpień i niemocy zastósowuje się też gimnastyka lecznicza i mięszenie, tudzież leczenie elektryką. Zakład ma własną aptekę domową i najużywańsze wody mineralne na składzie.

Choroby jakie bywają leczone z najpomyślniejszym skutkiem na Klemensówce są: choroby układu nerwowego; ogólne zboczenia w odżywianiu; choroby narzędzi oddechania i krążenia krwi; choroby narzędzi trawienia; choroby narzędzi moczo-płciowych i inne.

Taksę kuracyjną pobierano po 2 złr. od osoby na cały sezon kąpielowy. Taksa zaś tygodniowa za mieszkanie, wikt i kąpiele od osoby, wynosiła od 21 złr. do 24 złr., wedle wyboru pokoju.

W r. 1885, było na Klemensówce w kuracyi razem 39 rodzin, składających się z 71 osób.

Z tych 39 rodzin było:		
Z państwa Austro-Węgierskiego	30	rodzin.
z pruskiego Szląska	1	„
z księstwa Poznańskiego	2	„
z Królestwa Polskiego	4	„
z Litwy	1	„
z Wołynia	1	„
Razem	39	rodzin
Płci męzkiej było	50	osób
„ żeńskiej „	21	„
Razem	71	osób

Z tych króciej niż 7 dni bawiło 5 osób; przeszło 6 dni bawiło 66 osób. — W porównaniu z rokiem poprzednim było więcej o 56 osób.

W roku ubiegłym sprowadzono przybory do gimnastyki leczniczej i zastósowano takowe w leczeniu chorych. Oprócz tego zastósowywano mięszenia i mechanoterapią obok hydroterapii i helioterapii.

Stacya klimatyczna w Zakopanem otrzymała w roku ubiegłym Statut, zatwierdzony przez c. k. Namiestnictwo.

Klemensówka w Zakopanem, w marcu. 1886. r.

[1]) Sprawozdania te, pisane były w miesiącach zimowych więc o nowych urządzeniach w zdrojowiskach mogła być wzmianka, iż *będą* urządzone tj. z nastaniem wiosny. Obecnie więc z otwarciem sezonu kąpielowego są te urządzenia *już wykonane*. (*Przypisek Redakcyi*).

II. Krzeszowice.

Z Krzeszowic odebraliśmy od Zarządu zakładu kąpielowego bardzo szczupłe wiadomości. Doniesiono nam bowiem, iż o ruchu w zakładzie kąpielowym w r. 1885, nie ma tu nic ważniejszego do zaznaczenia. Wydano jednak w r. 1885, dla przeszło 200 osób bawiących tu dla kuracyi, 2374 kąpieli.

Szkoda, iż nie możemy zrobić porównania przybyłej ilości osób do zakładu w r. 1885 z r. 1884—gdyż nie mamy dat odpowiednich z r. 1884 —wtedy widzielibyśmy czy zakład krzeszowicki się rozwija lub nie, chociażby tylko pod względem zwiększającej lub zmniejszającej się ilości gości do zakładu przybywających.

Nie mamy żadnej podstawy do wątpienia o rozwoju zakładu zdrojowego w Krzeszowicach, milejby nam jednak było, gdybyśmy byli mogli przedstawić dowód rozwoju zakładu, chociaż kilkoma cyframi. Jesteśmy jednak pewni iż zakład się rozwija już z tego samego powodu, że bliskość Krakowa oddziaływa pewnie na jego rozwój.

Może w roku przyszłym poprzemy to nasze twierdzenie pewniejszymi datami statystycznymi.

Pisano w marcu, 1885 r.

III. Rymanów.

Pomimo skąpych dat statystycznych, nadesłanych nam przez Zarząd zdrojowy z Rymanowa, widzimy przecież, iż zakład ten rozwija się pomyślnie, a właścicielka jego hr. Anna z Działyńskich Potocka, dokłada wszelkich starań, by podnieść na należne go stanowisko.

Liczba odwiedzających zakład gości kąpielowych wzrasta, jak to widzimy z nadesłanego nam sprawozdania, gdyż:

w roku 1884 bawiło w Rymanowie 520 osób,
zaś „ 1885 „ „ 555 „

Nie jestto wprawdzie bijąca w oczy różnica, jednakowoż jest ona dosyć znaczną dla młodego zakładu zdrojowego, a utrzymująca nasze twierdzenie, iż zakład się rozwija.

Występuje to bardziej znacząco, w ilości udzielanych kąpieli, których

w roku 1885 udzielano 9.500
zaś „ 1885 „ 11.000

W roku bieżącym powiększoną będzie ilość łazienek i przybędą dwa nowe domy mieszkalne, przez co powiększy się znacznie ilość pokoi gościnnych w zakładzie.

Droga do Zakładu kąpielowego jest już ukończoną, a most na rzece będzie w maju br. ukończony — co ułatwi znacznie komunikacyą z samym zakładem.

Z tego widzimy — iż rozwój młodego zdrojowiska o znakomitych wodach leczniczych, jest na dobrej drodze.

Pisano w marcu, 1886 r.

IV. Rabka.

Zdroje rabczańskie znane już były w XVI. stóleciu. Król Zygmunt August przywilejem z dnia 10go czerwca 1568 nadać prawo towarzystwu gwarków kopania kruszców w górach między Rabką a Słoną, w skutek czego Marcin Konopnicki z Krakowa zajął się robotą około wybicia szybu w zamiarze dostania się do soli kuchennej. Wyrobił on 16 łatrów szybu prostego i dobrze ocembrowanego —dziś zdrój Kazimierza— lecz dla braku funduszów dalsze prowadzenie roboty zaniechał. Jedynie lud okoliczny korzystając z odkrycia źródeł słonej wody, używał tejże do potrzeb domowych aż do r. 1813, w którym z rozkazu Władzy rządowej zasypano źródła.

Zawiązana komisya balneologiczna w Krakowie, dowiedziawszy się o zdrojach rabczańskich dawniej istniejących, postanowiła zbadać pomienione wody — a uzyskawszy pozwolenie do wzięcia wody, mimo zasypania studzien ciągle na powierzchnię się wydobywającéj, uznała wody te po rozbiorze chemicznym za wody lecznicze słone jodo-bromowe. Na podstawie tych badań uzyskała następnie od Władz rządowych pozwolenie do odkopania zasypanych źródeł i oddanie tychże na użytek lekarski.

Od tego czasu tj. od roku 1861 datuje się urzędowa wiadomość o wodach rabczańskich, oraz początek przygotowań do założenia zakładu w Rabce. Zakład ujęty w ręce właściciela Rabki, niezmordowaną jego energią w ciągu dwudziestu kilku lat tak się rozwinął, że dziś pod względem uporządkowania czterech zdrojów, dotąd zaprowadzonych urządzeń kąpielowych, postawienia domów mieszkalnych i skuteczności swych wód znakomite miejsce między zakładami krajowymi i zagranicznymi zajmuje.

Zakład kąpielowy posiada cztery zdroje wody alkaliczno-słonéj jodowo-bromowéj należycie wyczyszczone, cembrzyną ujęte i chemicznie rozbierane. Zdroje „Rafaeli", „Maryi" i „Krakusa" zawierają do 2·3% chlorku sodowego, zdrój „Kazimierza" zawiera wprawdzie chlorku sodowego tylko 1·15%, ale ma oprócz tego znaczną ilość jodu, a jeszcze większą bromu, zatem wszystkie cztery nie wyłączając nawet nieco słabszego zdroju Kazimierza należą do silnych wód słonych jodobromowych.

Więcej składników stałych i chlorku sodowego od trzech zdrojów Rabczańskich zawierają tylko wody w Castrocaro we Włoszech i w Goczałkowicach w Szląsku pruskim. Wszystkie zaś inne tego rodzaju znane i używane wody słone jodo-bromowe, mają mniej składników stałych. Zatém wody Rabczańskie należą do najsilniejszych znanych wód słonych jodo-bromowych.

Wody te używane są do kąpiel, picia i do wyrabiania soli jodowej. Okazały się one bardzo skuteczne w zołzach, wysypkach skórnych, błednicy, wolach, w wypocinach po chorobach zapalnych, w chorobach chroni-

cznych kobiet, w nowotworach, gośćcu, w zakażeniach krwi, nieżytach, w gnuśnem trawieniu itp., co coroczne sprawozdanie lekarskie wykazuje.

Ważność wód Rabczańskich uznaną też została na wystawie w Frankfurcie w r. 1881 odbytej, gdzie przez Jury tamtejszą wyroby z tychże zostały wyszczególnione medalem zasługi. Jako dalsze uznanie znakomitości wód Rabczańskich pod względem leczniczym, jest to, że ma stanąć w Rabce Filja szpitala św. Ludwika dla dzieci — w Krakowie istniejącego.

Skuteczności też wody tej, — znanej w świecie — zawdzięcza Rabka swój ciągle zwiększający się rozwój, albowiem po otwarciu zakładu w najnowszym czasie, bo dopiero w r. 1864, poszczycić się może znacznym napływem gości zdrowie zbawiennémi wodami poratować pragnących. Następujący wykaz z ostatnich trzech lat przedstawia to najlepiej:

W roku	1883 bawiło w Rabce osób	680
„	1884 „ „ „	650
„	1885 „ „ „	320
Kąpiel zaś wydano:		
w roku	1883 „ „ „	6929
„	1884 „ „ „	7242
„	1885 „ „ „	8010

Z tego wykazu widzieć się daje coroczne powiększenie się napływu gości, z wód Rabczańskich korzystać pragnących, przyczynia do tego łatwość dostania się na miejsce Zakładu — o jeden kilometer tylko od stacyi koleji transwersalnej oddalonego. Przebycie zaś krótkiej tej przestrzeni ułatwia omnibus dla przewozu gości ze stacyi do Zakładu ustanowiony. Zakład sam mieści w sobie następujące urządzenia: Dom łaziebny piątrowy obejmuje w parterze 24 łazienek z wannami cynkowémi i porcelanowémi, na piętrze zaś 26 mieszkań. W bliskości od źródeł jest 15 zakładowych domów, w których jest około 200 pomieszkań, należycie z kuchniami urządzonych, a niektóre nawet są elegancko umeblowane; dalej są dwie restauracyje, sala osobna do czytania gazet, stała muzyka, sklep z towarami, sala obszerna do tańców i reunionów z fortepianem, w której odbywają się także przedstawienia dramatyczne. Oprócz tego dla przechadzek urządzony jest długi deptak kryty i obok lasku świerkowego długie spacery, po części płotem żywym obsadzone.

Lekarz zakładowy Dr. Medycyny ordynuje w miejscu, urządziwszy trzy sezony poczynające się od 1go Czerwca a trwające do 30go Września. Apteka jest w miejscu. Inspekcya zakładowa załatwia życzenia gości i trudni się zarządem. Opłaty stałe wynoszą: taksa kuracyjna od osoby 3 złr., na muzykę 2 złr.; kąpiele są po cenie 80 i 60 centów dla dorosłych, a po 30 cnt. dla dzieci; mieszkania są po różnych cenach od 60 ct. do 4 złr. dziennie w miarę obszerności i sposobu urządzenia. Wodę rozseła się w pakach o 32 flaszkach, zaś ług po cenie 25 cnt. i sól jodową własnego wyrobu po cenie 1 złr. za kilo w słojach. Inspekcya zakładu przyjmuje zamówienia mieszkań i udziela innych wiadomości.

Rabka w styczniu 1886. r. *C. d. n.*

Wspomnienie podróży p. Namiestnika do Krynicy.

W październiku, przeszłego roku, przybył do Krynicy J. E. namiestnik p. *Filip Zaleski*. Krajowe dzienniki doniosły o tej podróży. W naszym tygodniku, nie mogliśmy nic o tem wspomnieć, gdyż z zamknięciem sezonu kąpielowego przestajemy wydawać „Krynicę“. Dlatego teraz dopiero możemy kilka słów zamieścić w łamach „Krynicy“ o tak doniosłej dla zakładu naszego wizycie, a sądzimy, iż dla wielu Czytelników naszych, będzie ta wiadomość poniekąd interesującą. Chcemy wreszcie aby pismo nasze, poświęcone sprawom krajowych zdrojowisk, nie zaniechało wspomnienia o tem, co jeden z tych pierwszorzędnych zakładów naszych, żywo interesuje. Dlatego też podajemy tu pod powyższym tytułem, wedle „Dziennika Polskiego“ z dnia 15. października, 1885 r. opis tej podróży i pobytu p. namiestnika w Krynicy. Oto co pisze „Dziennik Polski“: Piszą do nas z Krynicy pod datą 12. października. „Wysokiego gościa powitała Krynica wśród swoich gór uroczych. W dniu wczorajszym przybył bowiem J.E. namiestnik pan *Filip Zaleski* do naszego zdrojowiska w celu ostatecznego obejrzenia miejsca pod budowę domu zdrojowego, jakoteż zwidzenia zakładu i zarządzenia, czego potrzeba na przyszłość. W podróży tej towarzyszyli dostojnemu gościowi, c. k. dyrektor dóbr państwowych p. Glanz i hrabia Józef Męciński, a od Nowego Sącza starosta p. Zborowski, jakoteż p. Zawiejski, architekt, jeden z autorów planów domu zdrojowego.

P. namiestnik przybył do Muszyny osobnym pociągiem, wieczór dnia 11. bm. Tutaj na dworcu oczekiwała go cała Rada miejska i licznie zebrana publiczność. Po stosownych przemowach powitalnych ze strony burmistrza i miejscowego proboszcza ks. Gruszki, wyjechał wkrótce p. namiestnik wraz z orszakiem do Krynicy przez rzęsiście oświetlone miasto wśród huku moździerzy ustawionych na górach. Ruiny zamku muszyńskiego były również malowniczo oświetlone.

Wjazd do Krynicy odbył się również przy strzałach moździerzowych, w pośród konnej banderyi. Przy cerkwi oczekiwał dostojnego gościa ks. prałat Żegiestowski obok bramy tryumfalnej, oświetlonej mnóstwem świateł. Po krókim przestanku, pojechał orszak dalej do zdrojowiska krynickiego, przystrojonego we flagi, powiewające z domów pięknie iluminowanych. Naprzeciwko głównych łazienek wystawiona była brama tryumfalna, od której ciągnął się wzdłuż gościńca podwójny

szereg, przeszło 200 pochodni. U bramy oczekiwała p. namiestnika Rada gminna z naczelnikiem gminy, p. H. Nitribittem, dalej naczelnicy miejscowych urzędów i mnóstwo publiczności. Przy zatrzymaniu się powozów zagrała muzyka hymn austryacki, poczem w imieniu obywateli krynickich powitał p. namiestnika piękną przemową ks. Ign. Daniec, kończąc ją okrzykiem na cześć Najj. Pana i drugim okrzykiem na cześć p. namiestnika, który podziękowawszy za przyjęcie, udał się do przygotowanych pokoi „Pod Orłem“, przy pochodniach i dźwiękach muzyki, grającej pieśni narodowe, odprowadzony przez zgromadzonych. W bramie domu „Pod Orłem“ przyjęło go grono urzędników zarządu zdrojowego i kasy prowentowej, z zarządcą p. Sokołowskim na czele.

O godzinie 9. wieczór odbył się korowód pochodniowy z muzyką, co przedstawiało malowniczy widok.

Nazajutrz zwidził szczegółowo p. namiestnik cały zakład zdrojowy i biura zarządu, oprowadzany przez c. k. dyrektora p. Glanza i zarządcę zdrojowego p. Sokołowskiego, w towarzystwie hr. Męcińskiego, starosty p. Zborowskiego, redaktora *Krynicy*, inżyniera Bronisława Babla, architekty Zawiejskiego, St. Znamirowskiego i innych panów, przyczem poruszono wiele spraw ważnych dla zdrojowiska, a ostatecznie obejrzano dokładnie wytyczone miejsce przyszłego domu zdrojowego.

Miejsce to, oznaczone poprzednio przez c. k. dyrektora dóbr państwowych p. Glanza, uznał p. namiestnik za najodpowiedniejsze pod budowę domu zdrojowego, która to budowa niebawem na tem miejscu ma się rozpocząć. Oprócz tego p. namiestnik polecił wykonać wiele nowych urządzeń i budowli, jak np. wzniesienie nowego mostu przed łazienkami błotnymi, wystawienie schroniska ozdobnego na „Michasiowej“ i w Słotwince, które to schroniska mają mieć oraz kawiarnie, dalej polecił wybudować obok starej fontanny drugą nową, a między tymi fontannami wystawić pawilon dla muzyki, zmienić u źródła głównego konstrukcyę drzewną na żelazną, ozdobną itd. Wszystkie te urządzenia mają się wkrótce wykonać, a wykonają się pewnie, przy znanej sprężystości i najlepszych chęciach dyrektora p. Glanza.

Mamy nadzieję, iż bytność p. namiestnika w Krynicy przyniesie dla naszego zdrojowiska błogie rezultaty, gdyż żywe zajęcie się p. namiestnika sprawami krynickimi uprawnia nas do tej nadziei i daje nam rękojmię, iż zakładowi naszemu przybędzie wkrótce niejedna prawdziwa ozdoba i niejedno ulepszenie, które postawi zakład ów na stopie prawdziwie europejskiej. To też i my przyłączamy się do ustępu mowy powitalnej, wygłoszonej przez ks. Dańca: „Opiekuj się Ekscelencjo tem zdrojowiskiem, aby polskie córy i synowie nie potrzebowali szukać ulgi swych cierpień za granicą kraju rodzinnego!“

Należy się również wysokie uznanie posłowi hr. Męcińskiemu, iż towarzyszył namiestnikowi w jego podróży do Krynicy, udzielając mu wiele cennych swych uwag, co do potrzeb naszego zdrojowiska, którem żywo się zajmuje. Obyśmy mieli coraz więcej takich prawdziwych przyjaciół Krynicy.

Dzisiaj o godzinie 3. po południu odjechał p. namiestnik do Krakowa w towarzystwie wymienionych wyżej osób. Pozostał jednak dyrektor p. Glanz, aby osobiście powydawać rozporządzenia, tyczące się budowy domu zdrojowego i z tą budową połączonych innych robót i przeistoczeń“.

Korespondencye z polskich zdrojowisk.

Krynica, 14 maja.

Z rozbudzeniem się przyrody ze snu zimowego, rozbudziła się i Krynica, a świeży powiew wiosny ożywił zakład i popchnął do pracy nad uporządkowaniem chodników, urządzeń ogrodniczych, mieszkań, zakładów leczniczych itd. Obok tego rozpoczęto budowy pomniejsze i większe, jak np. stawianie schronisk i kawiarń, w miejscach ulubionych wycieczek, przenoszenie pawilonu muzycznego, powiększenie zakładu hydropatycznego, odnowienie mostu przed łazienkami błotnymi itd. a wreszcie rozpoczęto większą budowę domu zdrojowego. Mniejsze budowle są już jedne ukończone, drugie zaś potrzebują ostatecznego uporządkowania, tj. roboty parudniowej. Tylko dom zdrojowy, jako większy budynek o bogatej architekturze tak wewnętrznej jak i zewnętrznej, będzie potrzebował dłuższego czasu do zupełnego ukończenia.

W dniu 4. maja obchodziła tutejsza straż ogniowa ochotnicza, dzień swego patrona, solennem nabożeństwem, przyczem odbyło się poświęcenie pięknego sztandaru, ofiarowanego przez Panią Eisową, tutejszą obywatelkę, a żonę naczelnika straży ogniowej. Na jednej stronie ładnego i bogatego sztandaru wymalowany jest św. Floryan, na drugiej zaś „nasz ptak biały“. Musimy tu wyrazić słowa uznania dla Ofiarodawczyni, za tak hojny dar dla naszej straży ogniowej ochotniczej.

W cenach kąpieli, nastąpiły również ważne zmiany, a mianowicie zniżono ceny o $1/3$ od dotychczasowych. Korzystanie z tych cen zniżonych, pozostawione jest gościom kurującym się w Krynicy w sezonie pierwszym i ostatnim. Zapewne wiele osób zechce korzystać z tej znacznej zniżki cen kąpielowych, co z pewnością będzie dla nich bardzo korzystne, gdyż w tych sezonach są i ceny mieszkań znacznie niższe, a oprócz tego i wygody są większe, jak w sezonie środkowym wśród wielkiego napływu gości kąpielowych.

Budowa domu zdrojowego postępuje naprzód, a jak zapewniają pp. architekci, inżynierowie i przedsiębiorcy, będzie budowa ta w b. roku, pod dachem, co nas cieszy bardzo, bo dom ów od lat wielu oczekiwany, niepomiernie do podniesienia Krynicy przyczynić się może.

Zakład hydropatyczny rozszerzono znacznie i ulepszono tak, iż teraz nie pozostawia nic do życzenia. Jest to obecnie okazały budynek. W przyszłości urządzony będzie obok tego zakładu osobny chodnik kryty, jak również stanąć ma osobny dom mieszkalny z wszelkimi wygodami dla używających kuracyi w pomienionym zakładzie.

Spodziewamy się licznego zjazdu gości w tym roku. Zgłoszenia bowiem o mieszkania, jak również do zakładu hydropatycznego są już dość liczne — a spodziewane przybycie do wód tutejszych królowej serbskiej, Natalji Obrenowiczowej, ściągnie zapewne nader liczny zastęp gości ze sfer arystokracyi polskiej.

Oczekuje więc odświeżona i w świąteczne szaty przybrana Krynica w tym roku wysokich gości, którzy swojem dostojeństwem użyczą niezwykłego blasku naszemu zdrojowisku.

Ze zdrojowisk zagranicznych.

Karlsbad. W tym roku powstało tu kilka nowych budowli, oraz przedsięwzięto wiele innych przeistoczeń. Wybudowano nowy szpital izraelicki i nowy teatr miejski (Stadtteater), według wszelkich wymogów scenicznych, z zastósowaniem odpowiedniego stylu architektonicznego. Teatr oświetlony będzie światłem elektrycznem, a otwarcie jego nastąpi z końcem maja b. r. Z pomiędzy przeistoczeń, wymieniamy zamianę jednego mostu drewnianego na żelazny, regulacyę kilku ulic, spacerów i t. p. Założono również nowe przyrządy do pompowania i oziębiania wody gorącej zdrojów tutejszych, mającej służyć do przyrządzenia kąpieli. W tym roku ma być rozstrzygniętą kwestya nowej dzierżawy sprzedaży wody tutejszej. Konkurują o to dwie firmy: H. Mattoni i Löbel Schottlaender w Wrocławiu. Dotąd płacono czynszu dzierżawnego 70.000 zlr. — obecnie zaś ofiaruje jeden z konkurentów aż 120.000 zlr.

Hotele i zakłady kąpielowe są już otwarte, a ostatnia lista gości wykazuje już 731 przybyłych osób. Oby tylko nasi rodacy zjeżdżali tutaj *tylko* dla rzeczywistej i koniecznej potrzeby! Ci zaś, którzy mogą przeprowadzić kuracyę w krajowych zdrojowiskach niechajby raczej tam szukali ulgi na swe cierpienia.

Meran. W miesiącu marcu panowały u nas częste burze ze śniegiem, obecnie zaś temperatura znacznie się podniosła. Liczba gości sezonu zimowego dosięgła do 6000 osób. Bawi tu bawarski książę Dr. Karol Teodor i udziela cztery razy w tygodniu ze swym asystentem Dr. Teuschem, ordynacyi lekarskiej chorym na oczy.

Węgierskie zdrojowiska dążą wszelkimi siłami naprzód po drodze postępu. Niedawno odbyło się w Buda-Peszcie zgromadzenie właścicieli zdrojowisk węgierskich, na którem krajowy inspektor sanitarny Dr. Ludwik Oláh poddał pod dyskusyę opracowany przez siebie projekt statutów dla: „Związku krajowych zdrojowisk". Ów projekt statutów rozesłano wszystkim interesowanym z prośbą, aby swoje uwagi nad nim podali pisemnie do dnia 9. maja, w którym to dniu odbędzie się znowu zgromadzenie, mające obradować nad przyjęciem ostatecznie zredagowanego statutu.— Bliższych wiadomości o zarysie statutu na teraz podać nie możemy. Może to później uczynimy.

W Eggenberg, zakładzie wodoleczniczym, koło Gracu p. Wiktor Grablowitz, właściciel tego zakładu zniżył o połowę ceny mieszkań i kąpieli—dla oficerów armii austryackiej i obrony krajowej, a to począwszy od roku bieżącego i w latach następnych. Zniżenia cen ważne są od 16. kwietnia do 15. czerwca i od 16. sierpnia do końca października, każdego roku. Nadto, w porozumieniu z lekarzem zdrojowym, Dr. Schleicherem, zniżono przepisane honorarya lekarskie dla oficerów. Chcący korzystać z tych cen zniżonych, mają wnieść podania opatrzone świadectwem lekarza wojskowego, najdalej w 14 dniach przed rozpoczęciem kuracyi, do komendy 3go korpusu w Gracu. Ta komenda ma prawo uwzględniania podań i zawiadomienia równocześnie zakładu o swoich zarządzeniach.

Drobne wiadomości.

Szanowne Dyrekcye Zakładów zdrojowych, PP. lekarzy, jak również i gości kąpielowych, upraszamy o nadsełanie korespondencyi do naszego pisma. Bawiące bowiem rodziny w jednych zdrojowiskach, chętnie chciałyby mieć wiadomości o życiu kąpielowem innych zdrojowisk.

„Krynica" nasz tygodnik, według oznajmienia c. k. poselstwa austryackiego w Petersburgu, z dnia 14 kwietnia b. r. l. 716, otrzymał raz na zawsze debit pocztowy do Królestwa Polskiego i Rosyi — i będzie wciągnięty na listę obcych czasopism, mających wstęp do Król. Polskiego i Rosyi, dokąd wysyłany będzie pod opaską pocztową, wprost pod adresem prenumeratorów. — W Warszawie i Królestwie Polskiem, prenumerować można „Krynicę" w każdej księgarni — lub też przez księgarnię pp. Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie — albo też wprost w naszej administracyi, w Krynicy.

Sprostowanie. W kwietniu b. r. przybył do Krynicy sztabowy lekarz wojsk serbskich. Rozeszła się z tego powodu pogłoska podana przez nasze czasopisma, a za nimi i przez obce, jakoby ów lekarz był lekarzem *nadwornym dworu serbskiego i przybył do Krynicy z pozwolenia królowej serbskiej. Pogłoska ta jest zupełnie fałszywą.* Lekarz ów bowiem, nie jest i nie był lekarzem dworu serbskiego i nie przyjechał tu z polecenia królowej serbskiej lecz przybył do mnie w odwiedziny i w celu załatwienia swoich prywatnych a ważnych interesów. Ze przy tej sposobności oglądał niektóre domy, gdyż miał zamiar *nabycia tu domu dla siebie,* więc zapewno urosła stąd pogłoska wyżej wspomniana, a która może być bardzo nieprzyjemną dla wspomnianego lekarza.

Po podaniu tej fałszywej pogłoski przez niektóre dzienniki, przesłałem zaraz sprostowanie. Ponieważ jednak nie wszystkie dzienniki podały to sprostowanie w całości, przeto powtarzam jeszcze raz, iż pogłoska powyższa jest zupełnie fałszywą.

Nie wyklucza to jednak, możliwego przybycia władczyni Serbów do Krynicy. Ponieważ królowa serbska potrzebuje wód podobnych jak krynickie, więc porobiono odpowiednie kroki, aby zapoznać władczynię serbską z naszymi wodami i przedstawić jej skuteczność wód tutejszych, a tem samem poddać jej myśl ich użycia.

Krynica, dnia 12. maja, 1886 r.

Bronisław Babel,
redaktor „Krynicy“

Królowa Natalia młoda, niezwykłej piękności i inteligencyi władczyni państwa serbskiego, jest przedmiotem podziwu i uwielbienia nietylko swoich podwładnych ale wszystkich, którzy w jakikolwiek sposób mają możność zbliżyć się do niej. Obecnie przynoszą dzienniki francuskie opis pana de F. dziennikarza paryskiego, który w podróży swojej po Wschodzie, odwiedził także Belgrad i miał audyencyę u królowej Natalji.

W opisie tym są niektóre bardzo ciekawe szczegóły. „Przedewszystkiem złożyłem dostojnej pani hołd w imieniu księcia de Chartres — pisze pan de F. — Królowa mówiła o francuskich książętach krwi, a szczególniej o księżniczce Amelji, córce hrabiego Paryża, bardzo życzliwie. Następnie — pisze autor — miałem drugą misyę od pana Sardou, członka Akademii, który zna zamiłowanie królowej—samej poetki—do francuskiej literatury, i który prosił mnie, ażebym ofiarował jej rękopis niedrukowany jeszcze, najnowszej czteroaktowej komedyi jego p. n. „Georgette“. Królowa chwaliła bardzo talent pana Sardou, ale także skrytykowała go lekko, mówiąc, że wybiera ostatnimi czasy wyjątkowe temata; — w ogóle jednak oddawała wielkie pochwały jego talentowi i powiedziała mi, że wiele sztuk p. Sardou w przekładzie serbskim miały w Belgradzie wielkie powodzenie.

W dalszej rozmowie o bieżącej literaturze francuskiej mówiliśmy o dziełach historycznych: „Królowa Elżbieta i Ludwik XV.“ — „Damy z Wersalu i z Tuillerjów“. To ostatnie dzieło barona Joubert de St. Armand nadzwyczaj zajmuje królowę. Potem była mowa o książkach hr. Wasilego, opisującego dwory europejskie. Ciekawy tom „La société de Berlin“, ubawił królowę tem więcej, że na dworze berlińskim wywołał wielkie niezadowolenie a nawet przez prokuratoryę pruską został skonfiskowany. Antypatya jaką żywi królowa do Niemiec jest powszechnie znana zarówno w Belgradzie jak w Berlinie. Przyczyniła się ona wiele do nieprzyjacielskiej postawy pruskiego gabinetu w obec Serbii podczas ostatniej wojny.

Wspomniałem w dalszym ciągu rozmowy z królową o projekcie wystawy paryskiej powszechnej w r. 1889.

Rozmowa zakończyła się pochwalnymi słowami królowej dla arcyksięcia Ferdynanda IV., W. Księcia Toskanii, który mię od lat wielu swą przyjaźnią zaszczyca.

Po tej audyencyi, w której prawie niepostrzeżenie upłynęła godzina czasu w rozmowie z światłą, a nader uprzejmą władczynią, opuściłem pałac, rozumiejąc doskonale entuzjazm Serbów dla królowej Natalji.

W Szczawnicy, w ostatnich sześciu latach była następująca liczba gości kąpielowych:

W r.	1880	było	2755	osób
„ „	1881	„	2955	„
„ „	1882	„	2830	„
W r.	1883	było	2996	osób
„ „	1884	„	2942	„
„ „	1885	„	2844	„ (Pogłoski o ospie).

W Iwoniczu, w ostatnich latach była następująca liczba gości kąpielowych:

W r.	1880	było	1283	osób
„ „	1881	„	1284	„
„ „	1882	„	1465	„
„ „	1883	„	niema wykazu	
„ „	1884	„	1395	osób
„ „	1885	.	1538	„

Żegiestów przedstawia następujący ruch gości w zakładzie, w ciągu ostatnich 11 lat.

W r.	1874	było	430	osób
„ „	1875	„	343	„
„ „	1876	„	567	„
„ „	1877	„	736	„
„ „	1878	„	821	„
„ „	1879	„	876	„
„ „	1880	„	892	„
„ „	1881	„	1003	„
„ „	1882	„	1176	„
„ „	1883	„	1178	„
„ „	1884	„	1008	„
„ „	1885	„	1076	„

W roku 1884 rozesłano wody żegiestowskiej 65.000 flaszek.

W Rabce w ostatnich sześciu latach była następująca ilość osób:

W r.	1880	było	425	osób
„ „	1881	„	565	„
„ „	1882	„	668	„
„ „	1883	„	680	„
„ „	1884	„	650	„
„ „	1885	„	820	„

W Lubieniu w ostatnich dziewięciu latach, była następująca ilość osób:

W r.	1877	było	862	osób
„ „	1878	„	810	„
„ „	1879	„	935	„
„ „	1880	„	920	„
„ „	1881	„	770	„
„ „	1882	„	915	„
„ „	1883	„	930	„
„ „	1884	„	850	„
„ „	1885	„	911	„

W Krynicy w ostatnich dziesięciu latach, była następująca ilość osób:

W r.	1876	było	2055	osób
„ „	1877	„	2284	„
„ „	1878	„	1928	„
„ „	1879	„	2447	„
„ „	1880	„	2691	„
„ „	1881	„	3014	„
„ „	1882	„	3125	„
„ „	1883	„	3193	„
„ „	1884	„	2715	„ (Powodzie)
„ „	1885	„	2997	„ (Pogłoski o ospie).

Zdrojowiska niemieckie. W naszym czasopiśmie, poświęconem sprawom zdrojowisk krajowych, podnieść musimy z zadowoleniem fakt, iż polskie dzienniki zaczynają się bardziej zajmować krajowymi zdrojowiskami, a z wiosną pojawiło się kilka nader cennych artykułów w większych pismach tak galicyjskich jak i warszawskich,

traktujących sprawę wysyłania chorych do kąpiel. Przytaczamy tu artykuł, wyjęty z warszawskiej „Gazety Polskiej“. Oto co pisze wspomniany dziennik: „Zbliżająca się z wiosną pora kuracyjna żywo zaczyna zajmować świat lekarski tutejszy a niemniej i pacyentów, którym stan zdrowia nakazuje szukać ratunku u wód zagranicznych. Lekarze zarówno jak i pacyenci, głównie mają na uwadze, iż do skuteczności leczenia u wód niezbędnie potrzebnym jest spokój i pewność, iż kuracya bez przeszkód przeprowadzoną być może, że chory nie będzie narażonym na przykrości i draźnienia, które jemu, szukającemu ulgi w cierpieniach, tylko pogorszenie sprowadzić mogą.

Dotąd warunki te zapoznawane były na całym kontynencie europejskim. Od ostatniego wszakże sezonu leczniczego, w ciągu upłynionej zimy, zdarzyły się fakta, które niemal połowę istniejących w Europie wód i zakładów kuracyjnych niedostępną uczyniły dla publiczności polskiej. Wyjazd na dłuższy pobyt do miejscowości, w obrębie państwa niemieckiego położonych, nie przedstawia dziś żadnej rękojmi tak potrzebnego przy przedsięwziętej kuracyi spokoju.

Stosuje się ta obawa przedewszystkiem do tych stacyj leczniczych, które znajdują się pod bezpośredniem zwierzchnictwem władz pruskich, jakoto: Na Szlązku pruskim Landeck, Görbersdorf, Warmbrunn, Salzbrunn, Jastrzemb; nad Renem Ems; Pyrmont w Hanowerskiem; wszystkie wody w Hercynji, kąpiele morskie w Kołobrzegu, w Zopot i wielu innych. Przy znanej gorliwości i chęci odznaczenia się pruskich urzędników policyjnych i administracyjnych, jest nietylko prawdopodobnem, ale niemal pewnem nawet, że pacyenci Polacy, zwłaszcza jeżeli się w większej liczbie w danej miejscowości zjadą, i co naturalne w zwartem ze sobą żyć będą kółku, po rozgoszczeniu się i rozpoczęciu systematycznej kuracyi, od miejscowego landrackiego lub innego jakiego *amtu* szykan doznają, i w końcu otrzymają, bez względu na rozpoczętą kuracyę, natychmiastowe skuteczne *consilium abeundi*, w miejsce konsylium lekarskiego, ogłędniejszego w wyborze środków. Gwara polska na promenadach, w kasynach, kursalach itp. niezawodnie poczytywaną będzie za zamach polonizacyjny na zagrożoną niemiecką narodowość autochtonów. Toż samo daje się przewidywać i u wód, położonych w Saksonji, w Saskiej-Szwajcarji, gdyż dawni nasi współobywatele, Sasi, nie ustępują Prusakom pod względem idjosynkrazji do wszystkiego co polskie. Zatem wyjazd do wód, w powyższym obrębie położonych, połączony jest z niebezpieczeństwem, które przez licznych naszych pątników kuracyjnych należycie rozważonem być winno.

O ile słyszeliśmy i lekarze tutejsi, którzy w obecnej porze decydować już mają o kuracyi, pacjentom swym na czas letni zalecanej, mają wszystkie wyż przytoczone względy na bacznej uwadze. Sądzimy, że trudności z tego powodu wyniknąć mogące, łatwe są do zwalczenia. Są do wyboru wody i zakłady lecznicze i stacye klimatyczne w kraju, w Galicji, w Czechach, w całej Austryi; nareszcie dla zamożniejszych we Włoszech, we Francji; i nie ulega wątpliwości, że w tych wszystkich krajach znajdą się źródła równomierne, pod względem składu chemicznego i skuteczności, z wodami, które dbałość o zagrożony przez nas żywioł niemiecki nieprzystępnymi dla nas uczyniła.

Kwestja, którą tu podnieśliśmy, jest z wielu względów ważną. Mamy przeto nadzieję, że i lekarze i publiczność zrozumieją całą jej doniosłość.

Dopóki bowiem nie będzie pewności, iż chorym, szukającym ratunku u wód niemieckich, nie zagraża żadne zaniepokojenie; dopóki pobyt tamże połączony będzie z tem upokarzającem uczuciem, że za nasze pieniądze, za zarobek, miejscowej ludności przez nas napędzony, w najlepszym razie będziemy tylko chwilowo tolerowani, dopóty wyjazd na kuracyę do Niemiec uważać należy, co najmniej za lekkomyślność“.

C. k. Sąd powiatowy, zostanie nareszcie w Krynicy i nie będzie przeniesiony do Muszyny, jak tego życzyli sobie obywatele muszyńscy. Sprawa ta przyszła ponownie pod obrady Sejmu galicyjskiego w przeszłorocznej sesyi sejmowej. Dzięki przemówieniu posłów: Józefa hr. Męcińskiego, Onyszkiewicza i Leona Chrzanowskiego, za pozostawieniem Sądu w Krynicy, przeszedł Sejm do porządku dziennego nad wnioskiem komisyi prawniczej, żądającej przeniesienia Sądu z Krynicy do Muszyny—a tem samem zawotował Sejm pozostawienie Sądu w Krynicy. Wspomnieni posłowie położyli wielką zasługę w sprawie rozwoju naszego zdrojowiska. To też obywatele tutejsi wyrazili to w adresie przesłanym posłowi hr. Męcińskiemu, jako najwięcej zajmującemu się wspomnianą sprawą. Szkoda tylko, iż brakuje na adresie kilka podpisów wybitniejszych obywateli tutejszych, którzy nic nie wiedzieli o wysłaniu tego adresu. Ci ominięci, łączą się jednak z pewnością z myślą adresu!..

Wiadomości urzędowe Zarządów zdrojowisk

Krynica.

Opłaty zdrojowe wynoszą na cały sezon od osoby: Taksa kuracyjna I. kl 3 złr. — za muzykę 3 złr. — Taksa kuracyjna II. kl. 1 złr. 50 cnt. — za muzykę 1 złr. 50 cnt. Dzieci gości zdrojowych do lat 10, służba gości i ubodzy są od opłat zdrojowych uwolnieni.

Czytelnia gazet w sali łazienek mineralnych: abonament od osoby na sezon 1 złr. 50 ct.

I. **Wypożyczalnia książek** w łazienkach mineralnych, ma dzieła w języku: polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. Opłata miesięczna od biorących 1 dzieło 1 złr. — dwa dzieła 2 złr. — Kaucya 5 złr.

II. **Wypożyczalnia książek** w „Willi Ułana“, ma dzieła przeważnie w języku polskim. Opłata miesięczna od biorących jedno dzieło 80 ct — dwa dzieła 1 złr. 60 ct — Kaucya 3 złr. Wymiana książek od godziny 10 do 4 po południu.

Fortepiany do wynajęcia na godziny są: w Aptece, w „Willi Ułana“. „pod Barankiem“, „pod Góralem“, i w hotelu warszawskim.

Ceny kąpiel:	Od g. 6 ran. do 2 po połud.		Od g. 4 do g 6 wieczór	
	złr.	ct.	złr.	ct.
I. W gmachu łaziennym głównym:				
Kąpiel mineralna wanienna metodą Schwartza ogrzewana dla dorosłych . . . . Kl. I. .	—	90	—	90
„ „ „ II. .	—	70	—	50
Kąpiel dziecięca obok kąpieli dla dorosłych	—	35	—	30
Kąpiel mineralna nasiadowa . . .	—	20	—	20
„ „ natryskowa ogólna .	—	80	—	60
„ parowa (łaźnia słowiańska) . .	—	70	—	70
II. W chodniku krytym:				
Kąpiel gazowa z kwasu węglowego .	—	50	—	50
III. W łazienkach borowinowych:				
Kąpiel żelazna borowinowa Kl. I. .	1	60	—	60
„ „ „ „ II. .	1	30	—	10
„ „ „ dla dzieci .	—	80	—	70
„ „ „ na nogi .	—	—	—	30
„ „ „ na ręce .	—	—	—	20
Okład borowinowy	—	—	—	6
Kąpiel zwyczajna Kl I. . . .	—	50	—	50
„ „ „ II. . . .	—	35	—	35
IV. Kąpiele rzeczne:				
W zbiorniku lub natryskowe . .	—	15	—	15
V. Dodatki do kąpiel:				
2 litry odwaru igliwiowego . . .	—	10	—	10
Za użycie prześcieradła kąpielowego .	—	10	—	10
„ „ ręcznika	—	6	—	6

Ceny kąpiel od 15 maja do końca czerwca i przez cały wrzesień, są tańsze o trzecią część, od cen wyżej podanych.

Zakład hydryatyczny (wodoleczniczy) przy samoistnej kuracyi, kompletna procedura, bilet całodzienny na 7 dni, 5 złr. 25 ct.; na 6 dni 4 złr. 50 ct. Ten sam bilet, lecz półdniowy na 7 dni 3 złr. 50 ct., na 6 dni 3 złr. — Przy kuracyi uzupełniającej: Kąpiel wanienna 40 ct., w basenie 20 ct., nasiadowa 20 ct., o pakowanie 20 ct, mięszenie 20 ct., natrysk 15 ct, ciepły natrysk 20 ct., kąpiel nasiadowa szkocka 25 ct. — Ręcznik 10 ct. prześcieradło 6 ct., koc wełniany 20 ct. za jednorazowe użycie Kierownik hydroterapii: Dr. Ebers.

Ceny pomieszkań w domach rządowych lub prywatnych są: od 20 ct. do 2 złr. dziennie za pokój. Ceny stosują się do położenia, urządzenia mieszkania, i pory sezonowej. Najdogodniej wybrać mieszkanie za przybyciem do Krynicy, co wielka ilość mieszkań ułatwia.

Powozy fiakry i wózki góralskie przy dworcu koleji w Muszynie. Cena od 1 złr. 50 cnt. do 5 złr.

Biuro wywiadowcze udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień.

Ruch pociągów na stacyi Muszyna-Krynica ważny od 1 czerwca b. r. — Przychodzą do Muszyny-Krynicy: pociąg osobowy o godzinie 8·05 rano; poc. miesz, o godz. 11·55 przed południem; poc. osob. o godz. 7·07 wieczór — Odchodzą z Muszyny-Krynicy poc. osob. o g. 6·10 rano; poc. miesz. o godz. 2·20 po południu: poc osob. o godz. 8·13 wieczór.

Ogólna lista gości

W r. 1885. była następująca ilość osób na kuracyi w poszczególnych zdrojowiskach europejskich:

Baden koło Wiednia	43.312	osób
„ „ Zurychu	9.537	„
Bardyjów	1.154	„
Bilin	142	„
Bormio	2 032	„
Busko	1.305	„
Cieplice Schönan	7.435	„
Cieplice Trenczyn	3.212	„
Eichwald	1.009	„
Francensbad	7.890	„
Gastein	4.988	„
Iszl	12.020	„
Iwonicz	1.538	„
Karlsbad	25.929	„
Krapina Töplitz	1.836	„
Klemensówka w Zakopanem	71	„
Krynica	2.997	„
Krzeszowice	200	„
Lubień	911	„
Lubownia	505	„
Marienbad	11.844	„
Rabka	820	„
Rymanów	555	„
Sliacz	1.198	„
Szczawnica	2.844	„
Szmeks	2.578	„
Truskawiec	959	„
Vöslau	3.633	„

Upraszamy szanowne dyrekcye zdrojowisk, o łaskawe nadsyłanie nam najdalej do środy w każdym tygodniu swych wykazów, obejmujących ilość osób bawiącą w poszczególnych zdrojowiskach. —

Stacya kolei Tarnowsko-Leluchowskiej MUSZYNA-KRYNICA 10 kilometr. od Zakładu (1 godzina jazdy).

Ces. król. ZAKŁAD
zdrojowo-kąpielowy
W KRYNICY

POCZTA, TELEGRAF SĄD POWIATOWY i NOTARYAT w miejscu.

otwarty od 15. maja do końca września 1886 r.

posiada liczne zdroje szczawy alkaliczno żelezistej, 2 gmachy łazienek o 100 gabinetach, kąpiele mineralne, wodne, gazowe i borowinowe, tudzież nasiadowe, natryskowe — oddzielny Zakład hydropatyczny; ogółem wszelkie urządzenia do kuracyi i uprzyjemnienia pobytu potrzebne, apteka, Zakład gimnastyczny, żętyczny, mleczarnie, restauracye, cukiernie, piekarnie, sklepy i pracownie krawieckie i szewskie.— Pokoi mieszkalnych zupełnie urządzonych przeszło 1070, między tymi przeszło 350 z piecami.—Czytelnia gazet, dwie wypożyczalnie książek, teatr polski ze Lwowa pod dyrekcyą Jana Dobrzańskiego, orkiestra zdrojowa pod kierownictwem Adama Wrońskiego, spacery, schroniska, park obszaru 35 hektarów, las szpilkowy, wycieczki w okolicę, reuniony i bale — Podczas sezonu ordynuje 7 lekarzy.—Biuro informacyjne udziela bezpłatnie wszelkich szczegółów i ułatwia wynajęcie mieszkań. Przy każdym pociągu oczekują przy dworcu kolejowym fiakry wózki góralskie. *Ceny kąpiel mineralnych i borowinowych są w maju, czerwcu i wrześniu tańsze o trzecią część.*

C. k. Zakład hydropatyczny wodoleczniczy w Krynicy

w r. 1884 postawiony, a w r. 1886 uzupełniony i przekształcony według najnowszych wymogów hydroterapii z osobnymi oddziałami dla mężczyzn i kobiet, otwarty również od 15 maja 1886. Kierownik specyalista dr. Henryk Ebers.

Opisy bezpłatnie posyła i na listowne zapytania odpowiada jakoteż zamówienia na wody mineralne i mieszkania przyjmuje:
25(1 3) **C. k. Zarząd Zakładu zdrojowego w Krynicy (w Galicyi).**

Farby

olejne, gotowe do użytku i szybko schnące, **farby do malowania dachów**; w najlepszym pokoście tarte; **najlepsze farby**, tarte w pokoście mineralnym. odpowiadają różnym celom, nadają farbę i połysk za jednorazowem pociągnięciem, wysychają w niewielu godzinach i tańsze są od olejnych; **farby do fasad**, rozpuszczalne we wapnie do kolorowania budynków w 36 kolorach.

Wszelkie gatunki lakierów krajowych i zagranicznych.

Pędzle

z najlepiej renomowanych fabryk Tektury dachowe, ter pogazowy i drzewny, masa terowa, asfalt, cement, gips. **Oliwy do maszyn i smarowidło do osi żelaznych.—Pasy skórzane do maszyn.— Pasy gumowe do maszyn.— Gurty konopne do maszyn.**

Nowość!

Lniane napuszczane pasy do maszyn itd. itd. polecają

Hübner i Hanke

we Lwowie. 20(1-?)

Karty wzorów, cenniki i specyalne oferty na żądanie **gratis** i franco.

ZAKŁAD ZDROJOWO-KĄPIELOWY

Truskawiec

(Stacya pocztowa i telegraficzna)

Otwarcie pory kąpielowej dn. 26. Maja, zamknięcie dn. 15. Września.

W pobliżu stacyi kolei naddniestrzańskiej „Drohobycz" posiada: **sławny oddawna ze swej nadzwyczajnej siły leczniczej zdrój solankowy, należący według tegorocznej analizy Profesora Radziszewskiego do najsilniejszych, wyborną żelazistą borowinę, zdroje siarczane, namuł siarczano-solny, trzy źródła do picia solne zawierające sól glauberską i zdrój moczopędny „naftowym" zwany, żętyca i mleko; kuracyą za pomocą massage i elektryki.**

Choroby, których w Truskawcu leczenie wskazane: Przewlekły gościec i dna; przewlekłe choroby przewodu pokarmowego, macicy, skóry, kości, ustroju nerwowego, nerwobole, zołzy, otyłość, wypociny, piasek nerkowy, nieżyt pęcherza itd.

Nowe łazienki, mieszkania z usługą piękne, wygodnie urządzone i w piece zaopatrzone. Kaplica łacińska i cerkiew, Kilka restauracyj, cukiernia, czytelnia, dobra kapela. Położenie zdroju, podgórskie, liczne cieniste spacery i wycieczki w okolicę. Apteka i skład wód mineralnych w miejscu, *W pierwszym i ostatnim sezonie pomieszkania w domach zakładowych o 30% tańsze.*

W roku bieżącym ordynować będą w Truskawcu: *Dr. Aureli Plech* z Jarosławia i *Dr. Jan Rosner* asystent kliniki położniczej z Krakowa.

Ubogich chorych, którzy wykażą się świadectwem ubóstwa potwierdzonem przez c. k. starostwo uwzględniać się będzie wedle możebności tylko w pierwszym i ostatnim sezonie. 18 (1—5).

Zarząd zdrojowy Truskawiec.

WAŻNE

dla pp. właścicieli maszyn i ekonomów. 21 (1—?)

oferujemy franko do każdej stacyi kolejowej w kraju **podwójnie odkwaszony olej wulkaniczny,** jako najtańsze smarowidło do wszelkich maszyn i w ogóle do każdego przemysłu za 100 klgr. 18 złr. z beczką.

Hübner i Hanke we Lwowie.

Jest do sprzedania tanio

MASZYNA

do robienia pończoch, szkarpetek i t. p. 24(1—?)

systemu **Lamba** (amerykańska), **w dobrym stanie.**

Bliższa wiadomość w redakcyi **„Krynicy"**.

DOM „POD GWIAZDĄ" w dobrym położeniu, blisko zakładu, z widokiem na park i ławką Kraszewskiego, ma wygodne pokoje do wyboru różnej wielkości **za przystępną cenę** pojedynczo lub też w większej ilości **do wynajęcia.** 26 (1-)

Odpowiedzialny redaktor Józef Pisz. Drukiem J. Pisza w Tarnowie.